

LÄROBOK

En skrift för pedagogisk utveckling inom förskola och grundskola

Sven Fannie Nikita Atta Inez Filippa Marko Alex Therése Calle Colin Hillevi Kaltrina Zahraa
 Emil Bareq Isac Douglas Tamana Arman Kia Abdulaziz Isabell Aldin Avu Liv
 Jeane te Erica Gustor Atle Vera Hodor Egor Dibe Anjaasad Nita Avivan Marina
 Coline Sarah Almas Elis Tanja Onia Jamal Fre Viktor Farah Charlie Lev Avim Adam
 Beatrice Victor Toppa Pavla Zogo Nendela Nanyly Ina Drilon Natthaphon Alizia
 Andy Juliana Alhake Ossim Katsi Abdul Kadir Dany Zam Kristina Josepik Havin Mona
 Amy Juliana Onia Avim Isag Malara Fiam Kristina Markus Hovos Olofsvf Castroffer
 Wiktor Maria Lari Silwa Sila Aida Nika Edna Oskar Farzana Lena Ellen Jonatan
 Judith Mura Denny Magdalena Haidar Sofie Michal Viktoria Ola Annelica Wai Anneli Lukka
 Tina Fatima Karolina Gabriella Donya Nadar Abaitajir Ludwig Amina Anwar Mimir
 Nick Ester Marie Shukri Lamin Natasha Maximilian Sheila Veronika Joline Mohamed Abdi
 Said Greta Fredric Helin Edwin Jasmin Salma Mikael Sara Nor Hamzah Veronica Parya
 Jimmy Björn Mathias Valentino Thang Richard Katarina Carlo Thyra Emmie Julius
 Johannes Nicklas Nathalie Albert Miko Henry Kerstin Mika Natali Mohammad Saad Jon Jesper
 Elliott Rebecca Thindra Hanan Kacper Fiona Mey Cornelius Aisha Emily Sigge William Emy
 Christel Amelia Elwira Egon Fadi Emmelina Mollie Marcus Henrik Hassan Adis Manuel
 Henny Stavro Malcolm Milan Paulina Loke Asaad Sabah Yousif Jenny Jerri Tarik Thilda Gro
 Anja Andreas Helan Adi Charlotte Henric Hannad Valentina Linnus Abdulahi Elinor Ulrika
 Pauline Ylva Khalid Ajat Alvar Elly Sanja Alina Jakob Tindra Lara Hida Emilio Farhad
 Asho Love Nikola Disa Joseph Paul Geylan Dzenis Nikki Tess Dylan Therese Helen Astrid Tomas
 Sophie Walter Linn Lea Ebba Elisabeth Fredrik Hana Leonard David Amanj Angelina Ville
 Noa Katja Fadumo Andrea Jennifer Bawan Laura Tristan Ingrid Samira Elias Mourtada
 Alve Alexander Hibo Edward Marta Mustafa Eric Aleksandar Dante Carolina Selena Kristian
 Savio Jasmina Raman Isabelle Cassandra Claire Ramin Thamer Abdiaziz Antonia Sverker
 Marten Lovisa Adrian Nadia Kewin Melina Katrina Louise Idil Berola Jessica Agnes Daniella
 Kim Linus Simone Vartan Caroline Clara Merjam Ivan Sakvan Marianna Paula Bahar
 Christopher Irma Eva Mostafa Maymun Reda Deler Nima Zebulon Roni Hussein Kalle Amira
 Elinor Felice Jamie Binh Villiam Emirik Omta Hjalmar Emelie Dania Ali Elvira Lerans
 Amar Viola Ada Hibak Abdi Himan Tove Nicolas Isaac Brian Yara Andri Cuper Allan
 Nicco Emir Izabel Lilay Thyra Nita Timsorn Steva Klut Mohammed Jovana Milla Algot
 Sanna Ture Milla Algot Conilia Selim Lea Izabella Danijel Lucy Efraim Ismail Lova
 Shahad Zainab Martin Eira Marita Rashid Gabriel Wilmer Nils Yusuf Gabriela Sabina Matteo
 Rasmus August Hamse Emilia Claudio Dahlia Timmy Mimmi Miranda Henrietta Isabelle
 Ayaan Philip Marwa Amilia Erik Joar Eddie Lava Julian Emal Maya Glimma Elsa Reza
 Saga Vilda Tamara Estelle Jacob Mahdi Saimon Jacqueline Evin Annie Oscar Nermiin Mans
 Elisa Smilla Ahmad Michael Mio Casandra Nidas Andreas Rukiya Abdi Jasmine Georg
 Hampus Elina Klara Leo Benedikt Nike Joacim Markus Emmy Torsten Nora Isolde Per Yahye

Om alla barns rätt att lyckas i skolan

Forskar om fras och fräs

Musik väcker lust att lära

Poppis plats med läsro

6

8

14

Innehåll

- 3 Barn vill och barn kan!
- 6 Förskolorna kartlägger Ryds artrika ljudmiljö
- 7 »Skolans uppgift är att kompensera för olikheterna«
- 8 Musik och sångglädje väcker lusten att lära på Westmannaskolan
- 10 Bäckskolans brobyggare länkar barnens två världar
- 13 Kungsbergsskolan – bättre pedagogik när alla hjälps åt
- 14 Kunskapsstudion i Ljungsbro – plats att plugga i lugn och ro
- 16 Försöksballongen – notiser

LÄRORIK NR 2 2011

En skrift för pedagogisk utveckling inom förskola, grundskola och fritidshem i Linköpings kommun

Utgivare: Utbildningskontoret, Linköpings kommun

Redaktionsråd: Ros-Marie Johansson, Lennart Lundwall, Mark Olson, Bulle Davidsson, Elisabeth Stärner

Projektledare: Lennart Lundwall

e-post: larorik@linkoping.se

Skribent: Bulle Davidsson där inte annat anges

Foto: Lennart Lundwall, Sofia Hedin, Shutterstock

Omslagsmotiv: Kollage som bygger på ett slumpmässigt urval av de 1 000 vanligaste förnamnen bland barn i Linköpings förskolor och skolor.

Form och grafiskt original: Forma Viva

Tryck: Centraltryckeriet, Linköping

ISSN 2001-1253

Alla barn har rätt att lyckas

Det är vårt uppdrag att se till att våra barn och elever får utvecklas och lyckas. Det gäller alla, utifrån vars och ens fysiska, psykiska och begåvningsmässiga förutsättningar.

Våra barn och ungdomar har rätt till en god utbildning som ger dem redskap för ett bra liv. Utbildningen är A och O och den börjar tidigt, redan i förskolan när barnens hjärnor står vidöppna för intryck. Vi följer dem från förskolan och upp genom skolsystemet. De har rätt att lyckas, och vi ska värna om den rätten.

För att nå dit måste vi kunna garantera att alla elever möts med respekt och höga förväntningar oavsett bakgrund. Våra förväntningar är en av de enskilt viktigaste faktorerna när det gäller hur det går för dem. Det är roligare och lättare att göra sitt bästa, och kanske lite till, när man känner att andra tror på att man kommer att klara av det.

Det gäller även rektorer i förhållande till personal, det gäller politiker i förhållande till tjänstemän och oss medborgare i förhållande till politiken. Vi ska ha höga förväntningar på att politikerna tar en tydlig roll och bestämmer riktningen. Politikerna bestämmer Vad, och professionen bestämmer Hur.

På samma sätt som vuxna i skolan låter elevernas goda resultat synas, vill jag att vi ser på varandra i arbetet. En stående punkt på nästan varje rektorsmöte är att någon berättar om ett projekt eller en ordinarie verksamhet som fungerar väl. Gott arbete och goda resultat ska få synas. Vi behöver hjälpas åt att ta död på Jantelagen!

Vi har en positiv utveckling i Linköpings kommun – elevernas resultat går åt rätt håll. Vid senaste mätningen hade årskurs nio höjt sina resultat i nästan alla ämnen. Detta går rakt emot hur det ser ut i övriga landet. Men fortfarande har vi en bra bit kvar. Vi behöver anstränga oss än mer i arbetet mot högre måluppfyllelse.

I detta nummer av Lärarik lyfter vi fram några exempel på hur vi i skola och förskola med respekt och höga förväntningar kan arbeta för att varje barn och elev ska ges möjlighet att lyckas – något som alla har rätt till.

Lars Rejdnell
Barn- och ungdomschef
Linköpings kommun

Lars Rejdnell Barn- och ungdomschef

Barn vill och barn kan!

Låt koncentration gå före disciplin i klassrummet

Skolan diskuteras flitigt och olika aktörer vill delta i utformandet av policy. Tyvärr är lärare och deras elever sällan företrädare, trots att diskussionerna handlar om dem och fast det är i det mötet, som arbetet i skolan sker, skriver Anders Jidesjö. Han är lärare i naturvetenskap vid Linköpings universitet och medverkar i flera forskningsprojekt.

Nya styrdokument har arbetats fram där elever har varit svagt företrädare, trots att det är den undervisningen riktad till. Ett annat exempel är Teknikdelegationen, som arbetade på uppdrag från Utbildningsdepartementet och med åsikter om i vilken riktning skolan bör utvecklas.

Även om dessa arbeten görs utifrån omsorg om utbildningens olika funktioner kan man fundera över konsekvenser av att inte viktiga aktörer deltar. Lärare och elever förväntas konsumera resultat från olika arbeten som rör deras egen pro-

fession, inte delta och producera. Att i klassrummet omsätta sådana resultat, som kanske inte ens haft utgångspunkt i lärares arbete med att möta elever, är en stor och svår uppgift. Budskapen blir många och delvis svårtolkade.

Många diskussioner idag handlar om elevers prestationer. Inom ämnesdidaktisk forskning kallas detta den kognitiva domänens område. Elevers kunskaper förväntas mätas i betyg, nationella prov och uppmärksammas vidare i internationella studier som drivs av OECD

(PISA-studierna) och IEA (TIMSS-studierna), som också ger en bild av vad svensk skola går för. Det finns en förhoppning att fler nationella prov, ökad fokusering på bedömningsregimer, tydligare mål och kunskapskrav samt betyg i flera årskurser ska bidra till att Sverige placerar sig bättre i de internationella studierna.

Ska utbildning uppfattas som en kapplopp mellan västvärldens nationer där OECD sätter agendan? Var tog Sveriges riksdag vägen och den demokratiska

► ordningen? Det var väl i sådan ordning utbildningens funktion skulle formuleras och förhålla sig till nationella traditioner, förutsättningar och utvecklingsintressen. Vad säger detta om vilka förväntningar som skickas ut mot skolsystemet?

Lärare och deras elever förväntas mestadels ta del av ny policy när den är färdigformulerad. Det är fel sätt att närma sig frågor om skolutveckling.

Det finns en poäng i att vara kritisk och fundera över konsekvenser av dessa förhållanden. Hur känner man sig som ung individ om man blir beskriven som en som sänker nationens resultat i viktiga mätningar? Och vilka barn är det man framför allt ger sig på i dessa diskussioner?

Man kanske borde vara mer försiktig i att skuldbelägga svaga elever, som ju ofta redan har en svår situation att hantera. Media rapporterar var besvärliga skolområden finns. Fanns inte den kunskapen i kommunal förvaltning och är det inte någon annan än barn med svaga prestationer,

Är utbildning en kapplöpning mellan västvärldens nationer där OECD sätter agendan?

som ska bära skuld för en utbildnings eventuella tillkortakommanden? Ibland kan det kännas förvirrande när intressenter delvis drar åt olika håll. Det känns som om det borde gå att närma sig allt detta på ett annat sätt. Vem har makten över dagordningen?

Var kan man vända sig för att få mer systematiskt uppbyggd kunskap? Ja det finns ju forskning, som skulle kunna bidra till skolutveckling på vetenskaplig grund. Skolan ska ju vila på en sådan och barnen är vår framtid hör man ibland. I så fall ska man nog överväga hur man närmar sig barn och ungdomar.

Vid lite eftertanke blir det allt tydligare att utbildning inte bara handlar om prestationer. Den handlar också om affektiva aspekter, hur man upplever utbildningen, hur den erfars och vad det medför i termer av attityder, uppfattningar och intressen. Ibland kan det kännas naturligt att tala om prestationer, som om de hänger ihop med intresse och attityder. Den som är duktig är väl också intresserad?

Aktuella studier visar att sambandet inte alls är enkelt. De elever som presterar allra bäst i världen, till exempel japanska och finska, är också negativt

inställda till skolans sätt att hantera innehållet. Med sådan vetskap är det knepigt att låta ökade prestationer vara vägledande.

Att vägen dit ska gå via tydligare bedömning känns oklart. Vart vill vi hamna? Vet vi vad vi vill? När är vi nöjda? Ta kunskapsbegreppet på allvar. Det är en sak att prestera i tester, en annan att använda kunskaperna till något meningsfullt.

I Linköpings och Norrköpings kommuner har vi arbetat med att försöka åstadkomma en skolutveckling inom NO-undervisningen, som vilar på vetenskaplig grund. Projektet hette ”naturvetenskap i och utanför skolan”. Detta innebar att skapa mötesplatser mellan forskare, lärare och elever och tillsammans försöka förstå vetenskapliga resultat och respektera erfarenhetsbaserad kunskap.

Det handlade om att de som ska göra jobbet är representerade redan från bör-

FULL KOLL Bakom alla bokstäver

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) Internationell organisation som arbetar för samarbete mellan industriella länder med demokrati och marknadsekonomi.

PISA (Programme for International Student Assessment) Ett OECD-projekt som syftar till att undersöka i vilken grad respektive lands utbildningssystem bidrar till att femtonåriga elever är rustade att möta framtiden när det gäller läsförmåga och kunskaper i matematik och naturvetenskap.

IEA (The International Association for the Evaluation of Educational Achievement). Internationell organisation som genomför studier för att jämföra länders skolsystem.

TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) En studie av elevers kunskaper i matematik och naturvetenskap i åk 4 och åk 8. Studien organiseras av IEA och syftar bland annat till att beskriva och jämföra elevprestationer både nationellt och internationellt, och att försöka förklara och förstå trender inom och mellan länder. Källa: Skolverkets hemsida

jan, om att försöka förhålla sig till olika policydiskussioner och jämföra dem med vad vetenskapliga studier och erfarenhet säger om samma frågor.

En stark profession kännetecknas av att vara kunnig om praktiken, forskningen och utvecklingsfrågorna. Då måste det finnas mötesplatser. Det visade sig att både lärare och elever har en stor kunskap om hur undervisningen kan utvecklas. Ofta helt i linje med forskningsresultat.

Samarbete mellan vuxna, att vara lyhörd för elevers och lärares perspektiv och starta i och visa hänsyn till dem blev viktiga utgångspunkter. Det betyder att förstå skolan som en funktion av samhällslivet och respektera vad erfarenheter betyder för lärande. Det handlar om ökade kontakter med omgivande samhälle, att förklara utbildningens funktion i relation till dessa och ge individer möjlighet att bilda sig egna åsikter i viktiga frågor.

Ansvar och stöttning från skolledning, kommunal förvaltning och politiskt beslutsfattande var också nödvändigt för framgång. Arbetet satte avtryck i klassrum. En skolutveckling som nådde ända fram resulterade i ökad måluppfyllelse. Skolverket uppmanade till nationell spridning av resultaten och under hösten 2010 genomfördes fyra spridningskonferenser.

Arbetet lever vidare i det nationella projektet, som kallas KNUT. Ingen av lärarna och inga av deras elever nämnde

” Låt inte utbildningens funktioner reduceras till kunskapstester och bedömningsmatriser.

något om betydelsen av betyg, bedömning, nationella prov eller prestationer i internationella tester, som viktiga instrument för att utveckla undervisningen. Kanske har sådana aspekter av utbildningen andra viktiga funktioner.

Kan framgångsfaktorerna utgöra en del av framtidsfrågorna? Kanske. Det var lärorikt, men det finns mycket kvar att utveckla och fortsatt arbete ska granskas med kritisk blick. Om man studerar lärares och elevers perspektiv verkar ökade kontakter med omgivande samhälle fundamentala. Riktiga samhällsfrågor, arbetsliv och naturupplevelser efterfrågas.

- De vill ha ökade relationer till forskning.
- De vill ha tilltalande miljöer att vistas i
- Lärare vill förstå barns förutsättningar.

Eleverna söker koncentration i meningsfulla uppgifter och kan formulera sina behov om de blir seriöst tillfrågade. Ett seriöst samhälle bemöter. Betrakta elever som en möjlighet och

inte som en belastning, som medformulerare till hur undervisningen bör utvecklas och inte som objekt för lärande. Detta innebär ett antal synvänder och aktuell forskning kan bistå i arbetet med dessa.

Vi står inför att implementera en ny skolreform. Låt oss inte upprepa de misstag som historien kan påminna om. Låt inte utbildningens funktioner under en period reduceras till kunskapstester och bedömningsmatriser. Se hela skolans uppdrag, låt ämnesinnehåll samverka med kontexter. Det skapar en hel utbildning för individen. Låt vuxna samarbeta mer med fokus på elevers lärande och romantisera inte med ett inkluderande perspektiv. Det ligger en mycket viktig och allvarsam aspekt bakom. Oavsett hur man presterar, oavsett kön och oavsett social eller etnisk bakgrund finns en plats för alla i samhället och mångfalden spelar roll. Alternativet kan bli fler ungdomar som känner sig utanför och som kommer att använda allt mer drastiska åtgärder för att påminna oss om just detta.

Anders Jidesjö Linköpings universitet

Hör och häpna – förskolor i Ryd kartlägger områdets artrika ljudmiljö

Krax, pfzzz, schvu

Hur låter fåglarna i holken?
Hur låter tejp när man drar
loss en bit? Hur låter dina
steg i gräset, på gruset,
i snön? Hur låter Ryd?

Ryd har många ljud, ljud som alla i området kan höra om de bara är uppmärksamma. När vatten droppar, när du klipper i ett papper, när du skapar egna ljud med vispar, burkar, bjällror och allt möjligt annat. Då låter det mycket!

Ryd låter olika på olika platser, och det tänker förskolorna visa för alla i området när de den 19 maj har premiär för Ljudpromenaden. Den är ett resultat av arbetet med temat Vårt Ryd, som började förra året. Syftet var att se det som invånarna i Ryd har gemensamt, det som är lika, i stället för att tala om det som skiljer.

I bakgrunden fanns nya kunskaper med inspiration från Reggio Emilia genom boken "Lyssnandets pedagogik" – se fakta-artikeln här intill. Personalen bestämmer tema, och inom temat styrs arbetet av barnens nyfikenhet.

Förra våren gav rektor **Ulla Carlsson** förskolorna Kakburken, Junibacken och Paletten i uppdrag att starta ett projekt som tog fasta på tankarna i boken. Det

” Hämtar inspiration från Reggio Emilia och *Lyssnandets pedagogik*.

blev startskottet för Vårt Ryd. **Sofia Hedin** är en av eldsjälarna på Kakburken:

– I höstas började vi observera hur barnen upptäckte och kommunicerade nya saker via ljud. Vi valde att bygga vidare på det kommunikativa, och ur det föddes idén om Ljudpromenaden. I det projektet deltar också förskolorna Ellen Key och Maskrosen.

Vid ingången till en av avdelningarna på Kakburken hänger ett hjul med massor av saker som låter när man drar genom dem med handen eller när det blåser.

– **Den har föräldrarna gjort**, berättar Sofia. Vi frågade dem vilka platser i Ryd som de tyckte om och var stolta över, och så utgick vi från dem och började arbeta med platsernas ljud. Ljudhjulet gjorde föräldrarna på vårt första möte i projektet. Den handlingen var också grundläggande för tankarna kring vårt Ryd, nämligen att vi gör detta tillsammans, vi har en kreativ gemenskap som vi är glada över att visa.

Hela förskolan bär syn för sägen. De små barnen har en liten vrå med pinnar, bjällror och olika material att göra ljud

med och på. På deras avdelning jobbar **Britt-Marie Jäderberg** och hon berättar hur personalen snart upptäckte att barnen på ett mer medvetet sätt registrerade ljud i omgivningen.

– Man ser tydligt hur deras ansiktsuttryck förändras när de hör gråt eller skratt från en annan avdelning, säger hon.

I ett rum hos de större barnen står fem-åringarna Zain och Johannes och målar hus som de gjort till familjen Tiger och familjen Skata Diamant. Senare träffar vi Jese som helt genialt gjort en fågel av en knypelpinne – han såg redan från början att det kunde bli en! Naima och Ali står bredvid och målar en radhus-holk.

Det här temat ska Kakburken hålla fast vid i tre år. Under tiden dokumenteras allt. När som helst kan man ta fram förskolans läsplatta och titta på ljudutflykter och annat man gjort eller läsa en ljudsaga. Alla idéer till nya projekt får läggas på hög under tiden och kanske förverkligas i framtiden.

Förskolerektor Ulla Carlsson är glad åt projektet:

– Här får man in språk, nya ord, matematik – ja allt som står i våra styrdokument finns med!

Tack vare projekt pengar från bland annat Kulturrådet har man kunnat engagera konstnären Rickard Daun som arbe-

mp, hmmm

tar tillsammans med barn och personal. Projektet har också stöd av länskonst-konsulenterna Lena Wiklund, och MTU-gymnasiets elever hjälper till med teknik.

FULL KOLL Reggio Emilia

Reggio Emilia i södra Italien har fått ge namn åt en pedagogik som utvecklats vid de kommunala förskolorna där. Bärande tankar är lyssnande, dokumentation och reflektion. Svenska Reggio Emilia-institutet beskriver pedagogiken som ett arbetssätt förankrat i en djupt humanistisk livshållning som bygger på en stark tro på människans möjligheter.

Loris Malaguzzi, som under många år var chef för de kommunala skolorna i Reggio Emilia, menade att ledan är pedagogikens största fiende. När pedagogiken tagits över till Sverige har man behållit de italienska termerna »ateljerista» och »pedagogista». Ateljerista på Kåkburken är Britt-Marie Jäderberg.

Lyssnandets pedagogik – etik och demokrati i pedagogiskt arbete av Ann Åberg och Hillevi Lenz Taguchi är den bok som förskolepersonalen i Ryd länge arbetat med.

Ann Åberg är pedagogista vid Reggio Emilia-institutet i Stockholm. Hon är också handledare för personalen på Kåkburkens förskola.

Hillevi Lenz Taguchi är forskare vid Stockholms universitet och ägnar sig bland annat åt hur förskolorna kan använda dokumentation som hjälp för att utveckla sitt pedagogiska arbete.

KORTINTERVJU: Kerstin Rydberg Jeppsson

»Skolans uppgift är att kompensera för olikheterna«

– Alla barns och elevers framgång är skolans ansvar. Skolan ska utvärdera sina egna insatser, inte barnet eller eleven. Det är förskolans och skolans uppgift att kompensera där det behövs. säger verksamhetschef Kerstin Rydberg Jeppsson.

Hon formulerar sig tydligt och skarpt när det gäller allas rätt att lyckas. **Kerstin Rydberg Jeppsson** är verksamhetschef för bland annat hand- och vägledningsteamet inom Sektionen för specialverksamhet i Linköping.

Tydlighet är ett ord som hon ofta återkommer till, liksom struktur och kollektiv kompetens.

–Vi måste skapa en förskola/skola för var och en, se till att nå den som är svår att nå, hålla fast och inte tappa någon. Vi ska inte skylla på barnen, deras hemmiljö eller något annat.

Kerstin Rydberg Jeppsson menar att den största framgångsfaktorn är en röd tråd av tydlighet och struktur, i både hjärta och hjärna hos dem som arbetar med eleverna. Det gäller att veta vad man gör och varför, hur man gör det och vad det ska leda till.

–Alla som arbetar med barn och elever måste ha ett analytiskt tänk hela tiden, och de måste tänka tillsammans, arbeta tillsammans och vara ense om tagen. Den kollektiva kompetensen är alltid mer effektiv än var och ens enskilt.

Förskolan och skolan gör ett bra arbete, tycker Kerstin Rydberg Jeppsson. Samverkan mellan förskolechef/rektor, personal och barn- och elevhälso-teamen är av stor betydelse för att nå framgång.

– Inom hand- och vägledningsteamet vill vi arbeta tillsammans med dem för att nå större målpuppfyllelse. Det kan bland annat ske med utbildning, handledning och observationer. Arbetslagen på skolorna kan få utbildning i »Lärande samspel». Den innebär åtta träffar med teori, handledning och samtal med fokus att systematiskt och strukturerat stärka pedagogernas förhållningssätt och bemötande i en positiv riktning.

– En förutsättning för utbildningen är att alla i arbetslaget verkligen vill lägga ner arbete och möda på ett arbetssätt där eleven kan känna att de vuxna tror på hans eller hennes förmåga att nå framgång. Då krävs att alla i laget strävar i samma riktning och arbetar nära varandra, säger Kerstin Rydberg Jeppsson.

– Det finns inget barn som inte gör så gott det kan. Barnet har rätt att få bli sedd för den det är, men också för den det kan bli!

” Vi som arbetar i skolan måste sluta skylla på barnen, deras hemmiljö eller något annat.

KLAPPA HÄNDERNA NÄR

Musik och sångglädje väcker lusten att lära på Westmannaskolan

Musik kan vara förlösande, öppna oss för känslor och intryck. Musik är också ett viktigt redskap på Westmannaskolan. I alla skolor är det en utmaning att få eleverna att lyckas. Här är den utmaningen stor.

”Vad är det för dag idag? Jo det är måndag, jo det är måndag, jo det är måndag hela dagen!”

Claes Johansson sitter med gitarren mitt emot Rasmus Kjällander, Arnel Zukan och Yasir Ibrahim på Westmannaskolan, som är en träningskola. Ibland håller Claes fram gitarren och pojkarna får slå på strängarna medan han tar ackorden med vänsterhanden.

”Tack det var bra!”

Pojkarna i den här gruppen kommunicerar med annat än ord, och de tar sig fram på hjul. På musiklektionen visar de tydligt att de har roligt.

– Det är dit vi vill komma, säger Claes. När eleverna är glada är de också motiverade och öppna för kommunikation, som vi fokuserar på här i skolan.

”Klappa händerna när du är riktigt glad...”

Rasmus är glad, riktigt glad, och skratrar högt. **Nadia Putrus**, som tar hand om Rasmus idag är också glad. Varje barn har sin egen vuxen, som uppmärksammar just ”sin” elev särskilt. Arnel har **Lena Jakobsson** och Yasir har **Lillemor Nilsson**. Stämningen är lugn och varm.

– Vad vill du att vi ska sjunga?

– Dilen. Yasir vill sjunga om krokodilen. Då gör vi det! Och Imse vimse spindel, den sjunger vi tillsammans. Sen sjunger Yasir den ensam för oss andra. Wow, vad bra!

Den här är en musiktimme, men musiken används också på andra lektioner. Till exempel när det handlar om be-

greppsinläring. Handlar det om begreppet ”bil” sjunger man om en bil.

Claes Johansson arbetade tidigare på Nygårdsskolan, och i övertalighetssvängen som han själv uttrycker det blev han erbjuden jobbet på Westmannaskolan.

– När jag kom hit kände jag direkt att det kunde vara något för mig.

Han säger att han slogs av den allmänna atmosfären, som är välkomnande och tillåtande.

Varje elev har sina starka sidor, och det gäller att hitta dem. Någon kan göra sig förstådd verbalt, en annan är duktig på bilder, en tredje kan sjunga för oss andra. Alla har rätt att lyckas.

– Vi har precis samma uppdrag här som på vilken annan skola som helst, säger Claes. Vi ska ge var och en chans att ut-

vecklas efter sin förmåga, få eleverna att känna lust och bli motiverade. Musiken är ett bra verktyg för att motivera, och i det gemensamma musicerandet kan kommunikation uppstå.

–Det är fantastiskt när man får uppleva att eleverna känner att de lyckas, som till exempel nu under lektionen när vi lyssnade på inspelad musik och trumman gick runt. Arnel trummade med i rytmen och slutade spela när musiken tog slut. Han kan det här, han vet att han kan det, han visar att han tycker det är kul.

– Det skulle inte gå om inte läraren utstrålade detsamma, ler Claes.

– Jag måste visa att jag har roligt tillsammans med eleverna. De känner det, och det stimulerar dem precis som i ”vanliga” skolor.

– Det gäller att bekräfta eleven hela tiden och hålla deras motivation uppe. Blir

” Utmaningen för oss är att hitta det som våra elever blir bekräftade av.

man inte bekräftad, då lägger man av, så är det med alla elever – och alla människor över huvud taget. Utmaningen för oss är att hitta det som våra elever blir bekräftade av, och musiken är ett viktigt medel.

Som lärare ser alltså Claes Johansson mest likheter med att jobba i en vanlig grundskola men också skillnader.

–Vi måste hela tiden vara öppna för snabba förändringar allt eftersom elevernas förutsättningar och behov kan ändras. Vi arbetar långsiktigt – vad vill vi att den här eleven ska kunna om 15 år?

Det är dags för en djurvisa. Claes håller fram olika gosedjur, en katt, en hund, ett lamm och så sjunger vi om dem, och så blir det en visa om en bil.

Sedan skrattar Rasmus, han skrattar nästan så att tårarna rinner. Då skrattar alla andra också.

Det känns som att man skulle kunna ta på de begrepp som Claes beskrivit tidigare: glädje, igenkännande, bekräftelse, gemenskap, motivation, den enorma känslan av att lyckas. ■

FULL KOLL Om Westmannaskolan

Westmannaskolan har elever på tidig utvecklingsnivå, totalt fjorton elever indelade i tre klasser. Fem elever i årskurs 1-5, fem i årskurs 6-10 och fyra gymnasieelever. Skoldagen börjar kl 08.30 och varar till kl 13. Utöver det går de äldre eleverna till kl 15 två dagar i veckan.

Undervisningen har fem ämnen: Kommunikation, motorik, estetik (som musik och bild), vardagsaktivitet och verklighetsuppfattning. På Westmannaskolan fokuserar man på kommunikation.

Varje elev har sin individuella utvecklingsplan med egna mål i varje ämne.

MERSMAK Lästips

Jon-Roar Bjørkvold: Den musiska människan. Om skapande, lärande, musik och barnkultur.

Annika Rehn: Älskade barn, särskilda barn.

Irene Johansson: Språkutveckling hos handikappade barn.

Mats Granlund & Cecilia Olsson: Kommunicera Mera.

Bäckskolans brobyggare länkar barnen

Fluktuerande elevunderlag och stor genomströmning gav Bäckskolan problem. Barn- och ungdomsnämnden beslutade 2009 att ge skolan 1,5 miljoner kronor till ett utvecklingsprojekt. Idag är situationen förbättrad, bland annat genom två brobyggare inriktade på kulturell förståelse.

Text Gunilla Pravitz

Mohamed Ismail lyckas ha ögon för alla eleverna i Bäckskolans slussklass. Samtidigt.

Lågmålt stöttar han nykomlingarna genom att på somaliska berätta vad det är läraren **Ann-Charlotte Gustavsson** säger där framme vid tavlan, förklarar extra när det behövs eller nickar omärkligt tillrätta en förlorad uppmärksamhet.

Den här dagen lär sig barnen namn på fordon och yrken kopplade till dem, funderar på bestämda artikeln och pluraländelser.

Agdirahman vet att det är en pilot som flyger flygplan och kompisarna blir förvånade: han har ju just kommit till Sverige?

– Det är väl för att han lyssnar så bra han lärt sig så fort, säger någon av dem. De fnissar lite och Mohamed Ismail lägger armen om Agdirahman.

Att skapa tillit tillhör hans viktigaste uppgifter som brobyggare.

– Vi ska vara länken mellan hem och skola. En slags kulturtolkar, säger **Paulina Andersson**, Bäckskolans arabisktalande

brobyggare. Hon har sitt ursprung i Libanon och har de senaste sjutton åren just arbetat med nyanlända barn.

Brobyggarna är kort och gott några som varken barn eller föräldrar behöver förklara sig inför. De känner till familjernas kulturella bakgrund och förstår deras reaktioner inför allt nytt. Och de kan förmedla svenska värdegrunder och göra skolans förväntningar begripliga.

– Integration är en förutsättning för att

FULL KOLL Om brobyggare / bakgrund

Begreppet brobyggare (cultural broker) användes ursprungligen inom socialantropologisk forskning och fick stå för personer väl etablerade i en eller flera kulturer.

I **Sverige** har begreppet används under 2000-talet i flera projekt kring integration av

flyktingar eller inom vården. Bland annat i Kristianstad 2006 då också forskare vid högskolan var involverade i ett projekt inom ramen för Europeiska Socialfondens program "Integration och mångfald".

Begreppet brobyggare har fått beteckna en ny arbetsroll; personer som hunnit bli väl etablerade i det svenska samhället stöttar på individ- eller familjenivå nyanlända genom att översätta språk och kulturella koder.

Projektet med brobyggare har slagit väl ut och gett en helt annan effektivitet i klassrumsarbetet. Mohamed Ismail, Paulina Andersson och läraren Ann-Charlotte Gustavsson har blivit en samspelt trio.

två olika världar – hem och skola

familjerna ska få ett bra liv i Sverige. Det känns värdefullt att kunna bidra till det, säger Mohamed Ismail, en gång mattelärare i Somalia. I Linköping har han bland annat arbetat med modersmålsundervisning innan han blev brobyggare på heltid.

– De är ovärderliga för projektet. Idén har verkligen fallit väl ut, konstaterar **Maria Olausson**, projektledare och en av Bäckskolans två rektorer.

Brobyggarna finns med i nästan alla sammanhang. De är med på lektionerna, jobbar med studiehandledning, stöttar med läxhjälp, är med i antimobbingsgruppen och finns bland barnen under rasterna.

Och de håller kontakterna med föräldrarna, är med som tolkar vid utvecklingsamtal, vid samtal med psykolog, kurator eller skolsköterska. Uppstår det problem

” Vi kan de kulturella koderna, det skapar ömsesidig respekt och samhörighet.

eller missförstånd är det brobyggarna som omgående tar upp saken med hemmen.

– Det är lättare för oss att ta upp känsliga ämnen. Vi arbetar medvetet med att skapa goda relationer. Vi står för tryggheten, med oss kan både föräldrar och barn tala på sitt modersmål. Vi kan de kulturella koderna, det skapar en ömsesidig respekt och ger en annan känsla av samhörighet, fortsätter Paulina.

Till skillnad från vanliga tolkar översätter inte brobyggarna samtalen orda-

grant och rakt av, utan har möjlighet att använda andra ordval eller komma med kompletterande förklaringar.

För rektor Maria Olausson innebär samtalsstöden också en direkt avlastning. Hon måste ibland fatta beslut eller komma med besked föräldrarna uppfattar som negativa eller obehagliga.

– Nu kan jag göra det. Förtroendet för skolan bygger på att vi kan upprätthålla goda relationer. Uppfattas jag negativt – och så kan det bli när jag fattar oönskade beslut – kan det vägas upp av det starka förtroendet för brobyggarna. Vi kan tillåta oss att ha skilda roller, säger Maria Olausson.

Brobyggarna har även bidragit med egna idéer.

– Vi funderade mycket på hur vi skulle kunna få föräldrarna till skolan på ett ►

Oj! Så många fordon som får samsas på pappret för pluraländelsen -ar! Läraren Ann-Charlotte Gustavsson gör olika ändelser konkreta för barnen i Bäckskolans slussklass.

börjar parallellt i en slussklass, där de får undervisning utifrån sitt eget utgångsläge. Framför allt i svenska som andraspråk, men också i matematik.

– De får gå i slussklassen så länge det behövs, men det blir sällan mer än ett år, säger Ann-Charlotte Gustavsson.

Och hon kan idag inte heller tänka sig sitt arbete utan de bägge brobyggarna:

– De gör ett fantastiskt jobb. Utan att störa undervisningen går de in och stöttar i rätt ögonblick. Eftersom barnen har så olika utgångsläge vore det omöjligt för mig att ha en lika effektiv undervisning utan Mohamed och Paulina. Nu utvecklar barnen snabbt ett aktivt ordförråd.

Bäckskolan har också infört en samlad skoldag.

– Årskurs 1-3 slutar halv två varje dag, årskurs 4-6 går till tjugo över två. Och nästan alla elever väljer att stanna i skolan, berättar Maria Olausson.

Inom ramen för projektet har två fritidsledare anställts på halvtid i fritidsklubben och barnen får välja mellan en rad aktiviteter. Att lära sig spela gitarr eller ukulele har visat sig populärt, liksom fotboll och andra uteaktiviteter.

– Intresset för textilslöjd överraskade oss. Det tycker både flickor och pojkar är jätteroligt. Att göra smycken eller reparera cyklar är andra inslag som är populära, säger Maria Olausson.

” De gör ett fantastiskt jobb. Utan att störa undervisningen går de in och stöttar i rätt ögonblick.

Genom fritidsklubben har barnen fått kontakt med föreningar som Aktiv ungdom, Kenty, Korpen, Green team med flera. Det har resulterat i skogsutflykter med matsäck, kanotturer, besök på en hundklubb och annat som bör vara självklart för alla barn.

– I vår jobbar barnen också med att sätta upp en egen musikal.

Och framtiden för projektet?

– Resultatet har blivit över förväntan och vi hoppas det ska permanentas, säger Maria Olausson.

Med några fler brobyggare, förstås. Och fortsatt vidareutbildning för personalen. Maria Olausson skulle också gärna se att den samlade och förlängda skoldagen blev obligatorisk. Idag är det trots allt en del barn som inte deltar, även om de är ett fåtal.

– Tiden behövs och träningen behövs. De estetiska verksamheterna och uteaktiviteterna ger ett värdefullt talutrymme och en möjlighet att komma barnen nära på ett annat sätt. ■

- naturligt sätt. Nu har vi startat ett samarbete med Komvux och InfoKomp som står för utbildningen i svenska för föräldrarna. De kommer hit till Bäckskolan med sina klasser på studiedagar och då har vi ett utmärkt tillfälle att ta upp den svenska skolans värdegrund. Och föräldrarna har många frågor, säger Paulina Andersson och skrattar.

I ursprungsländerna är skolan oftast en helt avskild värld som sällan kräver något föräldraengagemang.

– I en del fall har varken föräldrar eller barn ens varit i närheten av en skola. Det är viktigt att barnen nu ser att föräldrarna deltar i skolans verksamhet och förstår att de till exempel behöver komma på möten. Annars kan de inte vara ett bra stöd för barnen hemma, säger Mohamed Ismail.

Men projektet på Bäckskolan innefattar också annat. Slussklassen, till exempel. Barnen tillhör en vanlig klass men

BÄTTRE PEDAGOGIK NÄR ALLA HJÄLPS ÄT

På Kungsbergsskolan arbetar både skolledning och lärare med det pedagogiska ledarskapet. De är sedan i höstas aktiva i ett ständigt pågående samtal enligt en modell som de kallar Kungsbergsmodellen.

Resan mot detta arbetssätt började ett år tidigare med diskussioner om hur skolan skulle kunna nå bättre resultat. Man var helt inne på att det borde vara bättre att arbeta för en utveckling tillsammans än var för sig. På något sätt skulle man öppna för mer samarbete mellan lärare i olika ämnen.

Hur det skulle ske var inte självklart, men rektorerna **Tommy Gustafson, Ed Huitema** och de andra i den lokala ledningsgruppen diskuterade att lärare kunde göra studiebesök hos varandra, något som också stöds av pedagogisk forskning. Sådana studiebesök, eller lektionsbesök, måste genomföras med tydliga mål och syften, så att det kan

uppstå bra samtal. Ledningen började söka efter en modell att utgå ifrån, men hittade ingen.

Samtidigt funderade de över att skolan i Eds hemland tycks ha lyckats bra. Sverige har halkat ner i resultatligan, medan Nederländerna, i sin kultur inte så olik Sverige, ligger i topp. Varför? Det ville rektorerna i Östra skolområdet ta reda på och reste dit. Där fann de sin modell.

Tommy och Ed hamnade på skolan Caleidoscoop i Almere, som hade fått kritik för dålig måluppfyllelse.

– Då började de titta på hur de genomförde sina lektioner och såg att de arbetade väldigt olika och utan gemensam plan, berättar Tommy Gustafson.

Lärare och skolledning i Almere beslöt att arbeta med problemen tillsammans. Lärarna besökte varandras lektioner och hade sedan ett samtal med stöd av ett formulär.

En fördel med modellen var att den

inte bara såg bra ut, den var också prövad. Efter en process på flera år har nu Caleidoscoop kunnat visa bättre resultat.

– Vi fick med oss ett papper hem, som jag översatte och som vi anpassade till våra förhållanden, säger Ed.

Kungsbergsmodellen var född.

Hösten 2010 började skolan med lektionsbesök. De sker över stadiegränserna, hela vägen från F till 9. Det är alltid den lärare som får besök som äger frågan och bestämmer vad han eller hon vill ha återkoppling på. Även rektorerna gör lektionsbesök enligt modellen. De har fortfarande ansvar för det pedagogiska ledarskapet, men alla deltar i utövandet, som sker på tid för kompetensutveckling.

Enligt Tommy och Ed har responsen blivit positiv. Man ser mer av hela skolans verksamhet, och nya frågor väcks.

Första utvärderingen sker på studiedagen den 17 maj. ■

FULL KOLL Pedagogiskt ledarskap enligt Kungsbergsmodellen/ Stöd/hjälps struktur och frågor för lektionsbesök

Introduktion – förklara hur lektionen ansluter till tidigare lektioner, tydliggör dess mål, förklara dess uppbyggnad och struktur

Instruktion – ge tydliga förklaringar till stoffet och uppdragen och till användandet av didaktiska hjälpmedel

Vägledning – involvera alla elever under lektionen, ordna arbetsformer som aktiverar eleverna

Självständigt arbete – ge förlängda instruktioner

Avslutning – ge eleverna återkoppling, verifiera att lektionens mål har nåtts

Totalt 40 punkter finns på "checklistan", men den lärare som får besöket markerar i förväg i formuläret vad kollegan ska titta på.

Kunskapsstudion i Ljungsbro – populär oas där alla som vill är välkomna

Plats att plugga i lugn och ro

”Jag kan inte koncentrera mig i klassen. Det går bättre här, det är mycket lugnare. Jag går hit varje gång vi har matte och engelska, och jag gör alla prov här uppe.”

”Jag har min engelska här, eftersom jag har gjort färdigt grundskolans engelska och läser gymnasiekurser. Jag gillar inredningen, den får mig att känna mig lugnare och mer avslappnad.”

Jakob och Gustav är två högstadielever som regelbundet använder Kunskapsstudion på Ljungsbro skola. Alla elever är välkomna dit. Kunskapsstudion är till för elever med behov av särskilda möjligheter. Och vilka har inte det?

–Alla barn har rätt att utvecklas i sin lärandeprocess, utifrån sina egna förutsättningar. Det handlar inte bara om att det finns vissa elever som behöver stöd, det handlar om alla, att alla får möjlighet att frigöra och använda sina resurser.

Så säger Lena Hall, som startade Kunskapsstudion tillsammans med sina kolleger i höstas. När hon kom till Ljungsbro skolan som specialpedagog för två år sedan började hon snart fundera över att många högstadielever upplevde det som negativt att gå ifrån sin klass för att få specialundervisning. Det var skämmigt. Lena Hall jämförde med sina erfarenheter från lågstadiet,

där barnen glatt skuttade iväg till sin specialundervisning. Vad hade hänt på vägen mellan ettan och nian? Är det fullt att få hjälp?

Medan Lena och hennes arbetskamrater diskuterade detta kunde de samtidigt se att en del elever faktiskt verkade tycka att det var skönt att gå till ”spec”, slippa klassrummet en stund. Mot den bakgrunden började de diskutera ett annat sätt att jobba.

Under utbildningen hade hon varit på studiebesök i den pedagogiska verkstaden vid Anders Ljungstedts gymnasium, och det var med den i färskt minne som hon började planera för något liknande i Ljungsbro.

–**När vi förberedde oss** mer konkret besökte vi också Skäggetorpsskolans pedagogiska verkstad och fick ta del av deras tankar, upplägg och material, säger Lena Hall.

Nu har Kunskapsstudion fungerat i snart två terminer. Alla elever har erbjudits att komma. Attityderna har svängt, den negativa prägeln på specialundervisning är borta. Eleverna ser nytta av en plats där de kan plugga i lugn och ro, på håltimmar eller när de väntar på bussen. En del elever har fasta lektionstider. Tre eftermiddagar i veckan är det öppet för alla som har jobb med sig.

– **Kunskapsstudion är en jättebra idé** och ungdomarna är härliga att jobba med, säger **Rolf Jönsson**, speciallärare på skolan sedan många år. Här får de vuxenkontakt på ett annat sätt, och det vill de ha. Men vi borde vara fler vuxna här. Jag ser att andelen elever med behov av särskilda möjligheter ökat på senare år, och det behövs både nya grepp och fler vuxna kring dessa elever. Det gäller generellt för den kommunala skolan.

Viktiga vuxna i Kunskapsstudion: Bertil Rafting tv är glad att han som pensionär får vikariera ibland i Kunskapsstudion. Speciallärare är Lena Hall i mitten och Rolf Jönsson (ej med på bild). Karin Wallin t h är en av flera lärare som arbetar i Kunskapsstudion några timmar i veckan.

När Lärarik besöker Kunskapsstudion träffar vi en grupp på tre killar och en tjej som har matte för pensionerade Ljungsbroläraren **Bertil Rafting**, som hoppat in på ett vikariat. Jakob Ydremo tycker att han förstår bättre i den här gruppen. Han har svårt för att koncentrera sig i klassen:

–Jag gör alla prov här och alla mattelektioner. Ibland går jag hit och har engelska också, när det blir för rörigt i klassrummet.

I en soffvrå sitter Elin Andersson och Aurore Milton och väntar på sin matte-

lektion. De går hit tre lektioner i veckan och målet är att uppnå G. De känner att de har lättare för att förstå matten här.

Under tiden avslutar den andra gruppen sin lektion med Bertil. Efteråt berättar han om resultaten av senaste matteprovet. Av 25 möjliga poäng nådde eleverna mellan 13 och 22.

–Det är jättebra. I stor grupp skulle de här ungarna drunkna och nu visar de att de faktiskt kan.

–Ja, säger Lena. Det är ju det att vårt lärande sker på olika sätt.

FULL KOLL Kunskapsstudion, Ljungsbro

Kunskapsstudion disponerar två tjänster, som delas av tre personer. Även några av de lärare som har resurstid använder Kunskapsstudion. 35 – 40 elever har fasta tider i Kunskapsstudion mellan en och fyra gånger per vecka.

De elever som varvar skola och praktik gör sina skoltimmar i Kunskapsstudion. Tonvikten ligger på basämnena, men man ägnar sig också åt andra ämnen eftersom det numera krävs godkänt betyg i ytterligare fem ämnen för att kunna söka till praktiska gymnasieprogram och åtta för teoretiska program.

Fritidsgårdspersonalen ingår i arbetslag "spec". En del elever går hos dem i sociala samtal, eller coachning som en del kallar det. Man pratar om vad som händer i helgen, hänger med elev till lektioner, hjälper till med struktur och planering. Viss tid läggs i Kunskapsstudion, men sedan fritidsgården öppnade sina lokaler i skolan under våren sker deras verksamhet främst där.

Kunskapsstudion är inspirerad av den ryske pedagogen Vygotskij, som menar att det är i det sociala samspelet med andra och i mötet med dem som kan mer, som du ges möjlighet att växa.

MERSMAK Lästips

Leif Strandberg: Vygotskij i praktiken – bland plugghästar och fusklappar. Norstedts akademiska förlag. Boken innehåller många praktiska exempel samt övningsuppgifter som kan praktiseras i förskolor och skolor.

Peder Haug: Pedagogiskt dilemma – specialundervisning.

Gustav Aniander i 9b använder Kunskapsstudion för att få nya utmaningar. Det är han som i början av den här artikeln berättar att han numera läser gymnasiekurser i engelska.

–Jag har en grupp för dem i 9-an som har lätt för engelska, där vi har bokcirkel, ser på film och helt enkelt pratar engelska, eftersom det kan vara svårt att få den biten på en vanlig lektion. Jag tycker att jag får mer utmaningar i ämnen som jag har lätt för.

FÖRSÖKSBALLONGEN

Bibliotekspedagog på varje skola

Alla grundskolerektorer i Linköping ska före 1 juli i år utse en bibliotekspedagog, som får uppdraget på minst tio procent av en heltid. Bibliotekspedagogen ska ha lärarexamen som innehåller läs- och skrivinläring, elevers lärprocesser, lärtilar och inlärningsstilar. En av uppgifterna är att arbeta för att skolbiblioteket ska bli ett aktivt stöd i barns och elevers ökade måluppfyllelse och för samarbete mellan undervisning och biblioteksverksamhet. Bibliotekspedagogen ska också ingå i ett nätverk av fokusbibliotekariärer och andra bibliotekspedagoger. Uppdraget kan se olika ut beroende på om skolan har fokusbibliotek eller ej.

Premiär för Ljudpromenaden i Ryd 19 maj

Fågelkvitter, buller, bång och skratt. Missa inte premiären för Ljudpromenaden i Ryd, anordnad av områdets förskolor. Där utforskar barnen Ryds unika ljudmiljö tillsammans med både personal och föräldrar.

Torsdagen den 19 maj får alla ta del av barnens upptäckter. Spetsa öronen och häng med. **Startpunkt:** Herrgården, Ryd, kl 16.30.

Läs mer om Ljudpromenaden på sidan 6.

Dags att nominera till Lejonpriset...

Vem tycker du förtjänar att uppmärksammas på grund av ett engagerat och framgångsrikt pedagogiskt arbete med barn och ungdomar? Inom kort får dumerinformation om hur du kan nominera kollega, arbetslag eller chef till årets Lejonpris.

...och till Margareta stipendiet

Det är även dags att nominera för hedersnämmande i Margareta stipendiets anda. Mer info kommer inom kort.

Utmaningen var 10 000 sidor – eleverna läste 15 945!

Läsförståelse kan vara nyckel till att elever lyckas i sitt lärande. Det tror läraren Göran Pousette, som utmanade sina femteklassare på Nya Rydsskolan att läsa 10 000 sidor på en månad. Eleverna antog utmaningen och gick på jakt i skolbiblioteket och biblioteksfilialen i Ryd.

Längs en vägg i skolan gjorde de en stapel som slutade vid taket, där man kunde följa hur det gick med läsningen, och innan månaden var slut fick man låta stapeln fortsätta utmed innertaket.

15 945 sidor, det var värt att fira. Det blev läse rekordtårter och storflaskor champis med smällande korrar.

Bakgrunden till utmaningen var elevernas kreativitet och tävlingslust, berättar Göran Pousette. Han är glad att han på sin pedagogiska resa genom livet hamnade i Ryd. Där bor människor från många olika länder och politikerna har bestämt sig för att satsa på en ny F-9-skola. Barnen i Ryd är framåt på många olika sätt och behöver riktiga utmaningar.

Göran Pousette ser tre viktiga faktorer för att eleven ska kunna lyckas i sitt lärande. Läsförståelse är en, en annan är lärarens ansvar att fungera som en dörröppnare ut mot världen genom att ge eleverna uppdrag som för dem utanför skolgården. Den tredje faktorn är att ställa höga förväntningar på eleverna och deras föräldrar.

Vad ska han sedan hitta på? Redan nu är han igång med planeringen inför läsåret 2011-2012. Kanske blir det något om multiplikationstabellen. När man går i sexan ska man på ett visst antal minuter kunna tabellerna 1-10 blandat. Det kanske blir något åt det hållet.

Hur går det att kombinera med Göran Pousettes strävan att flytta så mycket som möjligt av lärandet utanför skolans fysiska ram? Det blir en utmaning.

Linköpings
kommun